

Porot syövät halukkaasti poromiehen niille tarjoamaa lisärehua.

Poromiehen vuosi tietää huolenpitoa porokarjasta

30.9.2026 13.13

Hohtavan valkea hanki, kiiltäväturkkiset porot ja hiljaisuus, jonka rikkoo vain porokoiran haukahdus tai työkelkan pärinä. Poromiehen työskentelyolosuhteissa ei ole valittamista - ei ainakaan keväisenä hankikantopäivänä.

Petri Mattus on poromies Inarin Menesjärveltä reilun tunnin ajomatkan päässä Saariselältä. Miehelle ei mikään muu ammattivaihtoehto olisi tullut kysymykseenkään.
- Olen ollut poromies pienestä pojasta lähtien, Petri sanoo.
Mattuksen suku on elänyt juurillaan ja saanut elantonsa poronhoidosta 1600-luvulta lähtien.
Poronhoito on muuttunut! Eläkkeellä oleva isä hiihteli aikoinaan toisten poromiesten kanssa metsiin paimentamaan poroja viipyen reissullaan useita viikkoja. Tänään poromies Petri Mattus ajaa yksin moottorikelkalla jopa kymmeniä kilometrejä poroja ruokkimassa ja petoja häätämässä. Mies hoitaa elinkeinonsa työvaiheet laitumelta keittiöön. Teurastuksessa, paloittelussa, pakastamisessa ja myynnissä riittää työsarkaa hiljaisemmille poronhoitokausille, jolloin porot ovat tunturissa. Syysteurastuksen jälkeen Mattus pakkaa autonsa ja tekee kaksi viikon mittaista reissua etelään vakioasiakkaidensa luo. Reissussakaan kylmäketju ei katkea, siitä pitää huolen kylmäkuljetusauto, jossa paloitellut ja pakatut poronlihat kuljetetaan asiakkaiden keittiöihin.

Kun lihat on saatu markkinoille, porohommat jatkuvat seuraavaa tuotantokautta silmällä pitäen. Poromies pitää hyvää huolta karjastaan. Kevättalven hankikeleillä hän viilettää moottorikelkallaan kilometrien matkoja porojensa luo. Hyvällä tuurilla onnekas voi päästä rekeen ja näkemään ja kokemaankin poronhoidon romanttisinta puolta - hiljaisuutta, rauhaa, auringonpaistetta, lempeää kevättuulta, nuotiokahvia ja tietenkin poroja. Vaikka vaatteet ahdistavat ja kypärä painaa, kokemus on mahtava.
- Teen tätä myös ohjelmapalveluna. Samalla, kun itse ajan kairoihin, kulkee mukana joku asiasta kiinnostunut matkailija, Petri sanoo.

Kelkkailu-asuun pukeutuneella poromiehellä on päässään karvalakki, sillä poromiehillä ei ole kypäräpakkoa. Koristellusta nahkavyöstä riippuu kaksi puukkoa ja olkapäällä lepäävä suopunki on väriltään keltainen aivan kuin takin terenauhatkin. Talviselle ruokintapaikalle ja keväiselle vasotusaidalle on reessä tilaa poroista ja niiden elämästä kiinnostuneelle matkailijalle. Ympäristösyistä kahvinkeittopuut kuljetetaan mukana ja poromies kuljettaa kelkassaan myös 50-kiloiset poronappulasäkit, toisen edessä ja toisen takamuksensa alla. Kinnusen Myllyn rehuseos sisältää valkuaisaineita, rasvaa, kuitua, vitamiineja ja kivennäisaineita. Valmisrehusta porot saavat lisäravintoa ja vaihtelua jäkälälle, heinälle ja varvuille, sillä lumen alta ruuan kaivaminen on poroille kovan työn takana. Vaadin päästää vasansa kaivamalleen kuopalle, mutta muut se ajaa armotta pois puolustautuen sarvillaan.

Talvinen poronruokintaohjelma toteutetaan tilauksesta tammikuusta huhtikuuhun ja vasotusohjelma toukokuussa. Porotila Petri Mattus sijaitsee 30 kilometriä Inarista länteen Kittiläntien varressa.
Mattuksen tilalta noin viiden kilometrin päässä on hotelli Korpikartano. Komealla paikalla erämaajärven rannalla sijaitseva, entinen Menesjärven lasten opinahjo on saneerattu viihtyisiksi majoitustiloiksi. Hotellin palvelua ovat lisäksi tilausravintola, baari, kioski, 50 hengen kotaravintola ja kahden viihtyisän saunan lisäksi myös rantasauna.
Koiraihmiset ovat tervetulleita majoittumaan hotelliin, jossa on useita lemmikkiystävällisiä huoneita. Pihan koira-aitaukset ovat asiakkaiden käytettävissä oleskelun ajan.
Hiihtäminen, lumikenkäily, pilkkiminen ja jopa avantouinti ovat sopivaa tekemistä. - Teemme yhteistyötä ohjelmapalveluyrittäjien kanssa, joten myös poro- tai huskysafari järjestyy, sanoo paikan toimitusjohtaja **Ari Honkavuori**. Korpikartano on myös luonteva kohde moottorikelkkailijoiden yön yli viipymiseen.

Poronhoitoon liittyviä sanoja
vaami, vaadin = naarasporo
hirvas = urosporo
pailakka =kuohittu urosporo
härkä = ajoporo
räkkä = vertaimevät, poroissa loisivat hyönteiset
rykimä = porojen kiima-aika
erotus = työ, jossa porot erotellaan omistajilleen eläviksi ja teuraiksi
siula = johdinaita
tokka = suuri porolauma
etto = porojen kokoaminen
nulppo =sarvensa pudottanut naaras

TEKSTI ja KUVAT: ANNELI AULA

Porot löytävät lisärehunappulat helposti kovaksi tallaantuneella syöttöpaikalla.

Tsaukki on poromiehen luotettava ystävä.

Nokipannukahvit kuuluvat olennaisena osana ohjelmapalvelua.

Moottorikelkka on poronhoidon nykyaikaa.